40. rocznica wyboru kardynała Karola Wojtyły na głowę Kościoła

Jan Paweł II na Jasnej Górze, 4 czerwca 1979. (AIPN)

Słowa kardynała Pericle Feliciego „Habemus Papam" z 16 października 1978 r. na zawsze przeszły do historii Polski. Tego dnia arcybiskup metropolita krakowski kard. Karol Wojtyła przyjął imię Jan Paweł II i jako pierwszy od 1522 r. papież nie-Włoch stanął na balkonie bazyliki św. Piotra. Po kilkudziesięciu latach walki o wolność temat Polski i Polaków znów stał się ważny dla całego świata. Wybór nowego papieża był tym bardziej zaskakujący, że zwierzchnikiem Kościoła katolickiego został kapłan zza „żelaznej kurtyny".

Sześć dni po przełomowym konklawe odbyła się w Rzymie inauguracja pontyfikatu Jana Pawła II, podczas której nowy papież w znamiennym geście pocałował pierścień prymasa Stefana Wyszyńskiego. To wówczas padły także słynne słowa, które stały się mottem pontyfikatu: „Nie lękajcie się, otwórzcie drzwi Chrystusowi".

Gdy wiadomość o wyborze Karola Wojtyły na papieża dotarła do Polski, wśród

społeczeństwa zapanowały powszechny entuzjazm i radość. W końcu odrodziły się nadzieje na odzyskanie wolności. Sam moment wyboru nowej głowy Stolicy Apostolskiej przyciągnął do radioodbiorników wielu Polaków.

Przywódcy PZPR również przysłuchiwali się relacji z konklawe, ale w zupełnie innych nastrojach. Nie spodziewali się wyboru Polaka na papieża. Byli zdezorientowani. Pocieszali się, że lepiej, aby kardynał Wojtyła został papieżem w Watykanie niż prymasem w Warszawie. Po krótkim szoku komuniści przeszli do działania, skupiając się na przesunięciu terminu pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski.

Papież zamierzał udać się do Ojczyzny w maju 1979 r. na uroczystości związane z 900. rocznicą męczeńskiej śmierci patrona Polski św. Stanisława. Dla władzy była to data niefortunna, ponieważ św. Stanisław został zamordowany przez króla Bolesława Śmiałego. Przypomnienie tego wydarzania większej części społeczeństwa mogło pozostawić po sobie złe skojarzenia. Po długich negocjacjach między komunistami a Stolicą Apostolską i Episkopatem Polski ustalono historyczną datę – 2 czerwca 1979 r. Jan Paweł II wylądował na warszawskim lotnisku i ucałował ukochaną polską ziemię.

„Wołam, ja, syn polskiej ziemi, a zarazem ja, Jan Paweł II, papież. Wołam z całej głębi tego Tysiąclecia, wołam w przeddzień Święta Zesłania, wołam wraz z wami wszystkimi: Niech zstąpi Duch Twój! Niech zstąpi Duch Twój! I odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi". Słowa papieża, które padły tego dnia na placu Zwycięstwa w Warszawie można uznać za początek polskiej drogi do „Solidarności", a dalej do upragnionej niepodległości. Przedstawiciele władzy zdawali sobie sprawę, że pierwsza pielgrzymka Jana Pawła II do kraju stanowi niemałe zagrożenie dla PZPR. „Bo w skrajnej postaci można wysunąć przypuszczenie, że to, co się stało, polega na tym, że partia przestaje być alternatywą polityczną dla Polaków poza Kościołem i albo stworzy dla nich taką alternatywę, albo straci poparcie na rzecz Kościoła. [...] Dalej – marksizm przestaje być alternatywą dla religii – a więc strategowie propagandy i inżynierowie dusz ludzkich mają o czym pomyśleć!" – stwierdził tuż po wizycie papieża członek Rady Państwa Jan Szczepański.

Ojciec Święty Jan Paweł II od początku pontyfikatu stał się niezwykle aktywnym i otwartym papieżem, który starał się być jak najbliżej wiernych. Zmienił zupełnie oblicze papiestwa. W czasie swego pontyfikatu odbył 104 pielgrzymki międzynarodowe, odwiedził 129 krajów na wszystkich kontynentach. Przemierzył łącznie ponad 1,5 mln km. W Polsce był 8-krotnie.

[Międzynarodowa konferencja naukowa w 40. rocznicę wyboru kard. Karola Wojtyły na głowę Kościoła „Papież zza żelaznej kurtyny” Kraków, Budapeszt, 9–12 października 2018]

[„Biuletyn IPN” nr 10/2018]

[Wernisaż wystawy „Wyszyńskiego i Wojtyły gramatyka życia” – Warszawa, 16 października 2018]

[„Pontyfikat przełomu" – Do Rzeczy, 41/2018]

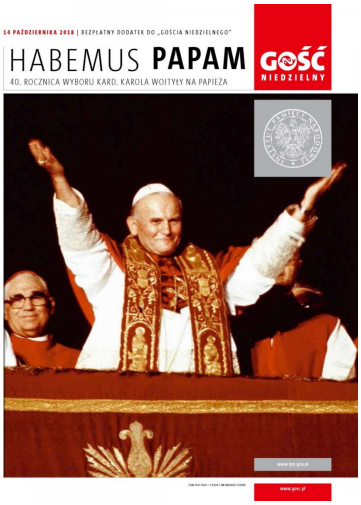

[„Habemus Papam”. 40. rocznica wyboru kard. Karola Wojtyły na papieża – „Gość Niedzielny”, 41/2018]

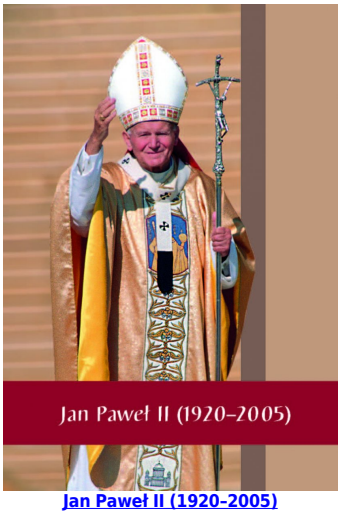

[Jan Paweł II (1920–2005)]

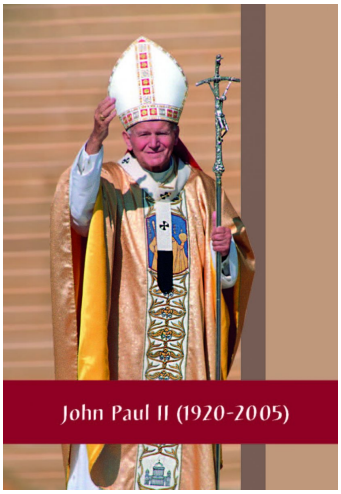

[John Paul II (1920–2005)]

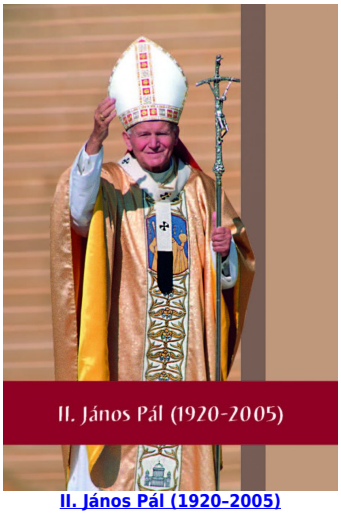

[II. János Pál (1920–2005)]

Polecamy portal IPN poświęcony III pielgrzymce papieża Jana Pawła II do Polski
trzeciapielgrzymka.ipn.gov.pl

Wydawnictwa IPN na temat Jana Pawła II i jego pontyfikatu:

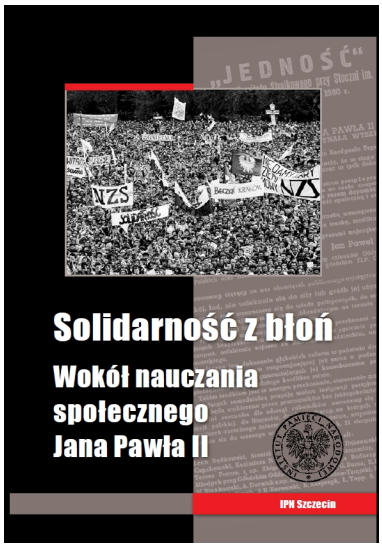

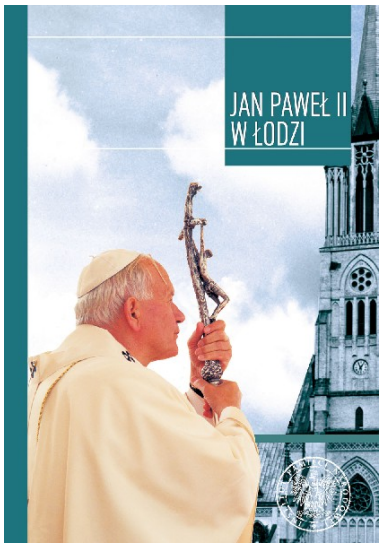

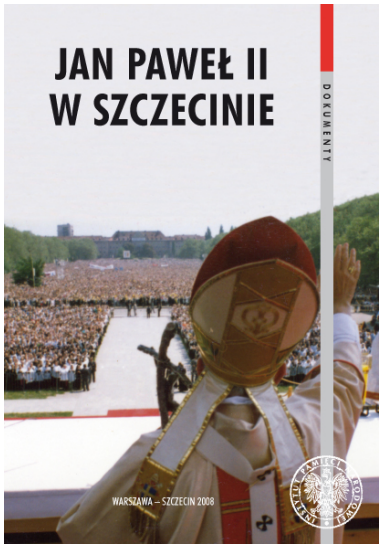

BEZPŁATNY DODATEK
FILM DVD „ZAWÓD: PRYMAS POLSKI"
BIULETYN
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ
Przesłanie wciąż aktualne

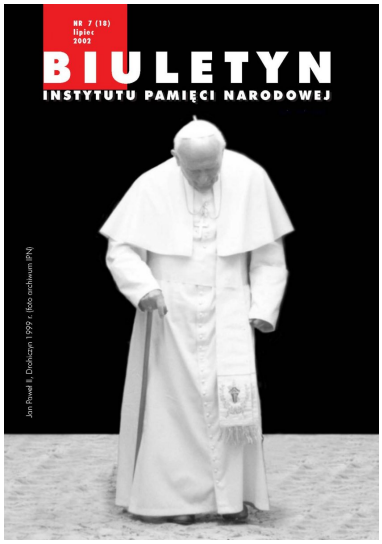
BIULETYN
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ

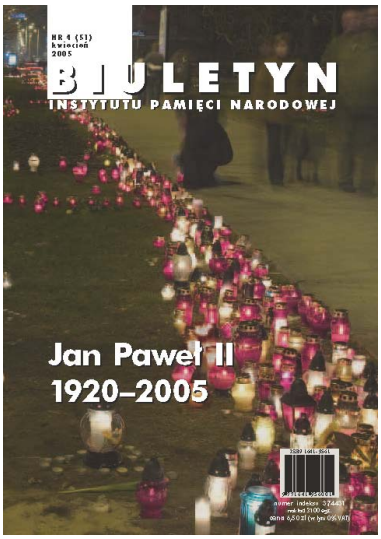
BIULETYN
INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ
Jan Paweł II
1920–2005

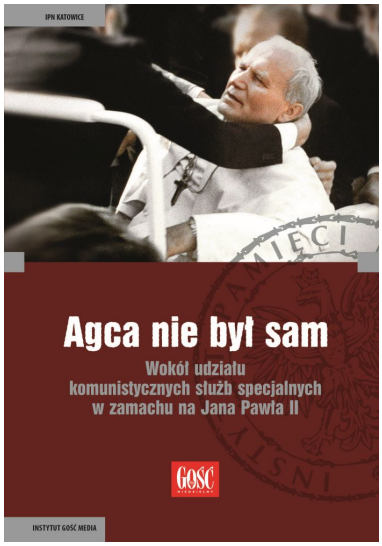
IPN KATOWICE
Agca nie był sam
Wokół udziału komunistycznych służb specjalnych w zamachu na Jana Pawła II
GOŚĆ
INSTYTUT GOŚĆ MEDIA

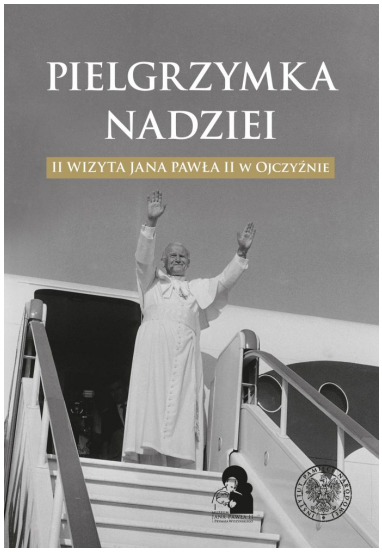
PIELGRZYMKA NADZIEI
II WIZYTA JANA PAWŁA II W OJCZYŹNIE

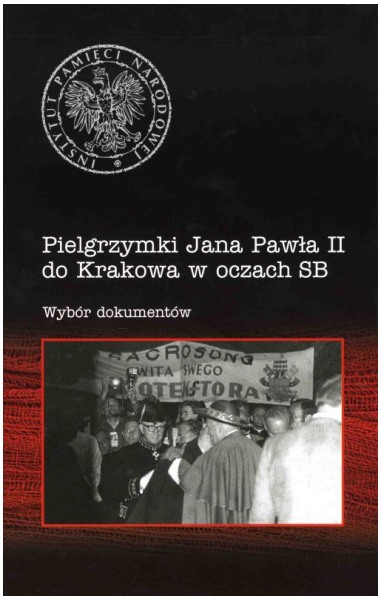
Pielgrzymki Jana Pawła II do Krakowa w oczach SB
Wybór dokumentów

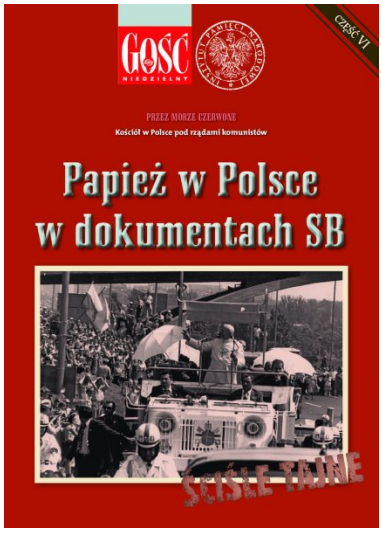
GOŚĆ
CZĘŚĆ VI
PRZEZ MORZE CZERWONE
Kościół w Polsce pod rządami komunistów
Papież w Polsce w dokumentach SB
SCISLE TAJNE